

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

รายงานฉบับสมบูรณ์ กระบวนการการจัดการปลูกหม่อนและพัฒนา สายพันธุ์หม่อนในจังหวัดกาฬสินธุ์

คณะวาริชคดี มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายัญ พันธุ์สมบูรณ์

ได้รับทุนอุดหนุน งบประมาณแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ 2563
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

รายงานฉบับสมบูรณ์
โครงการศูนย์ความเป็นเลิศด้านผ้าทอพื้นบ้านแพรวกาฬสินธุ์

เรื่อง

กระบวนการการจัดการปลูกหม่อนและพัฒนาสายพันธุ์หม่อนในจังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายัญ พันธุ์สมบูรณ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยะพงษ์ บุญสรรค์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปริยดา แข็งขัน

นายอูฐย์ คงปิ่น

นางสาวปญญิตา ชารีรักษ์

นายอิทธิพล ชิมภูเขียว

ได้รับทุนอุดหนุน งบประมาณแผ่นดิน

ประจำปีงบประมาณ 2563

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	2
1. ชื่อสถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงาน	3
2. ชื่อโครงการ/กิจกรรม	3
3. ชื่อแผนงานบูรณาการ/แผนงานยุทธศาสตร์	3
4. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง	3
5. หลักการและเหตุผล	3
6. วัตถุประสงค์โครงการ	4
7. เป้าหมายโครงการ	4
8. ระยะเวลาดำเนินการ	4
9. กิจกรรมที่ดำเนินการภายในโครงการ / กิจกรรม	4
10. ผลการดำเนินงาน	5
11. ผลผลิต (output) ผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (impact)	5
12. สถานะโครงการ	5
13. งบประมาณ	5
14. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ	5
15. แผนที่จะดำเนินการต่อไป	5
16. ประโยชน์ที่สาธารณชนได้รับ	6
ภาคผนวก	7

บทสรุปผู้บริหาร
โครงการศูนย์ความเป็นเลิศด้านผ้าทอพื้นบ้านแพรวากาฬสินธุ์
โครงการกระบวนการจัดการปลูกหม่อนและพัฒนาสายพันธุ์หม่อนในจังหวัดกาฬสินธุ์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพโดยรวมของผ้าไหมแพรวา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 จำนวนเงิน **451,000** บาท ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตเส้นไหมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมผ้าไหมแพรวาจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งกิจกรรมการจัดการกระบวนการปลูกหม่อนครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาศักยภาพกระบวนการจัดการแปลงปลูกหม่อน มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ โดยมีเป้าหมายสร้างแปลงปลูกหม่อนมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ **30** ไร่ ไม่น้อยกว่า **6** สายพันธุ์ และฝึกอบรมเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในจังหวัดกาฬสินธุ์ หลักสูตร การปลูกหม่อนที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ จำนวน **100** คน ผลผลิตใบหม่อนสด **500** กก เพื่อมุ่งหวังให้เกิดแปลงปลูกหม่อนที่มีประสิทธิภาพ เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้า และทดลองทางด้านผ้าพื้นเมือง ระยะเวลาดำเนินการ วันเริ่มต้นโครงการ **2** มกราคม **2562** วันสิ้นสุดโครงการ **30** สิงหาคม **2563**

ผลการดำเนินงานเตรียมท่อนพันธุ์หม่อนทั้งหมด **35** สายพันธุ์ เพื่อปลูกในแปลงปลูกหม่อนมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นามน จำนวน **30** ไร่ งบประมาณที่ใช้ไปทั้งสิ้นจำนวน **451,000** บาท คิดเป็นร้อยละ **99** ของจำนวนเงินที่ได้รับจัดสรร ผลผลิตใบหม่อนสด จำนวน **500** กิโลกรัม ดำเนินการเลี้ยงไหมได้ทั้งสิ้น **7** รอบการผลิต

ผลกระทบการจัดการกระบวนการปลูกหม่อนครั้งนี้มุ่งหวังให้เกิดแปลงปลูกหม่อนที่มีประสิทธิภาพ เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าและทดลองทางด้านผ้าพื้นเมืองต่อไปดังนี้

การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตหม่อนไหม เพื่อนำไปปฏิบัติตามในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในระดับเกษตรกรในจังหวัดกาฬสินธุ์

แนวทางการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการแปลงหม่อนของเกษตรกรในจังหวัดกาฬสินธุ์

ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมด้วยระบบน้ำหยด

ระบบการตัดแต่งกิ่งในการผลิตหม่อนใบสดสำหรับไหมแต่ละช่วงวัย

ผลของการจัดทรงพุ่มต่อผลผลิตหม่อน **3** พันธุ์

ผลของการจัดการอินทรีย์วัตถุในดินต่อผลผลิตใบหม่อนสดและปริมาณไนโตรเจนในใบหม่อนสดสำหรับเลี้ยงไหมแต่ละช่วงวัยในฤดูฝน

รูปแบบการเจริญเติบโตและการพัฒนาของผลหม่อนพันธุ์เชียงใหม่ **60** ที่ปลูกโดยระบบน้ำหยด

รายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามแผนงานบูรณาการ/แผนงานยุทธศาสตร์

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

1. ชื่อสถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงาน มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
2. ชื่อโครงการ/กิจกรรม โครงการศูนย์ความเป็นเลิศด้านผ้าทอพื้นบ้านแพรวกาฬสินธุ์
โครงการกระบวนการจัดการปลูกหม่อนและพัฒนาสายพันธุ์หม่อนในจังหวัด
กาฬสินธุ์
3. ชื่อแผนงานบูรณาการ/แผนงานยุทธศาสตร์ แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค
4. ความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยง (โปรดระบุ)

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้าน ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
แผนปฏิรูปประเทศ ด้าน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12
ยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ

- ✖ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชาติ
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัย และนวัตกรรมที่สอดคล้อง
กับความต้องการของการพัฒนาประเทศ
- ✖ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- ✖ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสทางการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษา เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ✖ ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

5. หลักการและเหตุผล

ปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จการเลี้ยงไหม คือ หม่อน เนื่องจากใบหม่อนเป็นอาหารสำหรับการเลี้ยงไหม และหม่อนสามารถเจริญเติบโตได้ตลอดทั้งปี ทำให้สามารถเลี้ยงไหมได้หลายครั้งในรอบปี แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการดูแลรักษาและจัดการหม่อนน้อย จึงทำให้สวนหม่อนไม่สมบูรณ์ ใบหม่อนไม่มีคุณภาพ และมีปริมาณไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงไหมในแต่ละรุ่น ทำให้การเลี้ยงไหมได้ผลไม่ดี ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการแปลงหม่อนเพื่อการเลี้ยงอุตสาหกรรม ตั้งแต่การดูแลรักษาและการจัดการสวนหม่อน การกำจัดวัชพืช การจัดการเขตกรรมที่เหมาะสม รวมทั้งการตัดแต่งกิ่งหม่อน จะทำให้ได้ต้นหม่อนที่แข็งแรง ให้ผลผลิตสูง และมีคุณค่าทางโภชนาการสูง

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพโดยรวมของผ้าไหมแพรวา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตเส้นไหมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมผ้าไหมแพรวา

จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งกิจกรรมการจัดการกระบวนการปลูกหม่อนครั้งนี้ มุ่งหวังให้เกิดแปลงปลูกหม่อนที่มีประสิทธิภาพ เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าและทดลองทางด้านผ้าพื้นเมืองต่อไป

6. วัตถุประสงค์โครงการ

พัฒนาศักยภาพกระบวนการจัดการแปลงปลูกเพื่อสนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองให้กับกลุ่มอาชีพผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

7. เป้าหมายโครงการ

7.1 เชิงปริมาณ

แปลงปลูกหม่อน มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ 30 ไร่

7.2 เชิงคุณภาพ

ผลผลิตใบหม่อนสด 500 กก ต่อ เดือน

8. ระยะเวลาดำเนินการ วันเริ่มต้น โครงการ 2 มกราคม 2563 วันสิ้นสุดโครงการ 30 สิงหาคม 2563

9. กิจกรรมที่ดำเนินการภายในโครงการ / กิจกรรม

- สร้างแปลงหม่อนสำหรับการเลี้ยงไหม ไม่น้อยกว่า 35 สายพันธุ์

10. ผลการดำเนินงาน

10.1 สรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมทั้งหมด

เตรียมท่อนพันธุ์หม่อนทั้งหมด 6 สายพันธุ์ เพื่อปลูกในแปลงปลูกหม่อน มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่ นามน จำนวน 30 ไร่

-เชิงปริมาณ

แปลงปลูกหม่อน มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ 30 ไร่

-เชิงคุณภาพ -

10.2 ความหน้าการดำเนินงานในแต่ละไตรมาส

- ณ สิ้นสุดไตรมาสที่ 1 ได้ร้อยละ -

- ณ สิ้นสุดไตรมาสที่ 2 ได้ร้อยละ 85

- ณ สิ้นสุดไตรมาสที่ 3 ได้ร้อยละ 94

- ณ สิ้นสุดไตรมาสที่ 4 ได้ร้อยละ 100

10.3 รายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย		ผลการดำเนินงาน	
	หน่วยนับ	จำนวน	หน่วยนับ	จำนวน
แปลงปลูกหม่อน มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์	ไร่	30	ไร่	30
ผลผลิตใบหม่อนสด	กก	500	กก.	500

ร้อยละของโครงการแล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด	ร้อยละ	100	ร้อยละ	100	
งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ บาท	451,000	ร้อยละ	100	ร้อยละ	100

11. ผลผลิต (output) ผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (impact)

11.1 ผลผลิต

แปลงปลูกหม่อน มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ จำนวน 30 ไร่

11.2 ผลลัพธ์

ผลผลิตใบหม่อนสด จำนวน 500 กิโลกรัม

11.3 ผลกระทบ

การจัดการกระบวนการปลูกหม่อนครั้งนี้ มุ่งหวังให้เกิดแปลงปลูกหม่อนที่มีประสิทธิภาพ เป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าและทดลองทางด้านผ้าพื้นเมืองต่อไป

11.4 การประเมินผล โดยเปรียบเทียบผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ กับเป้าหมายโครงการที่ระบุไว้ในข้อ

7

บรรลุ ร้อยละ 100

ไม่บรรลุ ร้อยละ.....

ไม่สามารถประเมินผลได้

เนื่องจาก

12. สถานะโครงการ ยังไม่สิ้นสุดโครงการ สิ้นสุดโครงการแล้ว

13. งบประมาณ

13.1 งบประมาณที่ได้รับ จำนวน 45,100 บาท

13.2 แหล่งงบประมาณ งบประมาณโครงการศูนย์ความเป็นเลิศด้านสิ่งทอพื้นบ้าน แพรวากาฬสินธุ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค

13.2 งบประมาณที่ใช้

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย		ผลการดำเนินงาน		
	หน่วยนับ	จำนวน	หน่วยนับ	จำนวน	
งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ บาท	45,100	ร้อยละ	100	ร้อยละ	100

14. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ

-

15. แผนที่จะดำเนินการต่อไป

แผนการดำเนินการเก็บข้อมูลงานวิจัย

- ระบบการตัดแต่งกิ่งในการผลิตหม่อนใบสดสำหรับไหมแต่ละช่วงวัย
- ผลของการจัดทรงพุ่มต่อผลผลิตหม่อน 3 พันธุ์
- ผลของการจัดการอินทรีย์วัตถุในดินต่อผลผลิตใบหม่อนสดและปริมาณไนโตรเจนในใบหม่อนสดสำหรับเลี้ยงไหมแต่ละช่วงวัยในฤดูฝน

16. ประโยชน์ที่สาธารณชนได้รับ

ผลลัพธ์ (Outcome)

แปลงปลูกหม่อนมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย พันธุ์หม่อน จำนวน 35 พันธุ์

โครงการศูนย์ความเป็นเลิศด้านผ้าทอพื้นบ้านแพรวกาฬสินธุ์

โครงการกระบวนการจัดการปลูกหม่อนและพัฒนาสายพันธุ์หม่อนในจังหวัดกาฬสินธุ์

กำจัดวัชพืชโดยการไถ และป้อนพรวนดิน

กำจัดวัชพืชโดยการไถ และปั่นพรวนดิน

กำจัดวัชพืชโดยการไถ และปั่นพรวนดิน

ตัดแต่งกิ่งหม่อน

ตัดแต่งกิ่งหม่อน

ตัดแต่งกิ่งหม่อน

กำจัดวัชพืชโดยการดายหญ้า

กำจัดวัชพืชโดยการดายหญ้า

กำจัดวัชพืชออกจากแปลงหม่อน

กำจัดวัชพืชโดยการดายหญ้า

